

Upamo, da bo vsaj v plenumu narodne skupščine prevladalo pravilnejše mnenje in da se sklep finančnega odbora izpremeni kakor to zahtevajo splošne potrebe naše šole in kakor to zahteva vse učiteljstvo.

Slušatelj visokih pedagoških šol so napravili potrebne korake, da se krivica popravi. Pozivamo pa tudi vodstvo naše stanovske organizacije, naj napravi hitro potrebne korake, da obvaruje pravice učiteljstva.

Splošne vesti.

— **Anketa za projekt šolskega zakona.** ki je bila določena na seji širjega sosveta v Celju dne 2. t. m., je že v soboto končala svoje delo in je izvršila tudi končno redakcijo z utemeljitvami posameznih predlogov. Poverjeništvu UJU je že razposlalo predloge vsem parlamentarnim klubom, oziroma poslancem, ki so v šolskem odboru Narodne skupščine in Izvršnemu odboru UJU. Sedaj izdeluje še srbohrvatski izvod. Anketa se je ozirala predvsem na podeželske razmere in potrebe šolstva, ki je najširše in tvori večino našega šolstva.

— **Po iniciativi in na podlagi predstave predsedstva UJU** je g. minister prosvete poslal za finančni zakon amandman, da naj se učiteljem šteje pri 32 letih 15% v penzijo, ker jim ta pravica pritiče po specialnem zakonu.

— **Redukcija nadzornikov.** Kakor smo že zadnjič poročali, je v novem proračunu predvideno znatno znižano število nadzornikov za celo državo. Tudi v mariborski in ljubljanski oblasti bo izvršena delna redukcija.

— **Porastek članstva pri okrajnih društvih UJU.** Celjsko učiteljsko društvo je narastlo glede članstva v poslednjem času od 135 na 152, ljubljansko učiteljsko društvo je narastlo od 165 na 207, ljubljanska okolica je narastla od 206 na 223.

— **Pri prosvetnem ministru.** Predsednik UJU tov. Vlada Petrovič je bil pri novem prosvetnem ministru in ga naprosil, da mu pojasni stališče k šolskemu zakonu, 15% dodatku za upokojene z 32 službenimi leti in o nekaterih nerešenih zadevah preganjanih hrvaških učiteljev; dobil je na vsa vprašanja povoljen odgovor. Zakon pride pred parlament takoj po proračunski debati, 15% dodatek je vnešen v amandmane prosvetnega ministrstva, zadeve hrvaškega učiteljstva pa pridejo v kratkem na vrsto. Glede čl. 104. finančnega zakona radi ukinitev višje pedagoške šole, je g. predsednik skupno z g. Zivojinom Dorđevićem obrazložil g. ministru velik pomen iste in ga naprosil za popravilo te odredbe. Definitivno rešenje tega vprašanja je odvisno po izjavi g. ministra, od dveh možnosti: postaviti šolo na cenjevo bazo, in da se na državne stroške ne šola nikdo, ki bi se ga ne moglo takoj koristno uporabiti. O stvari sami se bode še razpravljalo, a čl. 104. finančnega zakona ostane, po izjavi g. ministra, zaenkrat še v veljavi.

— **V proslavo jubileja.** Kot smo že poročali v zadnji številki »Učit. Tov.« je praznoval 42-letnico prosvetnega delovanja urednik »Narodne prosvete« Staniša Stanišič. V proslavo tega jubileja je slavljenec priredil v Učiteljskem domu s svojimi tovariši skromen sestanek, ki se ga je udeležil Izvršni odbor UJU, pov. Beograd in nekaj beograjskih tovarišev. Vsi so slavljenca iskreno čestitali.

— **Ne iznašajte internih stanovskih zadev v politične dnevnike,** ker s tem dobijo stanovske zadeve strankarski značaj. V tej zadevi je izdalo poverjeništvu na društva posebno okrožnico.

— **Zbiranje pirhov i. dr. za Jugoslovnsko Matico** po šolah je ministrstvo prosvete odobrilo z odlokom O. N. br. 11.514 od 19. februarja 1927.

— **»Slovenska krajina«**, list za vzgojo in izobrazbo. Prejeli smo tretjo številko gornjega lista s sledečo vsebino: Srb, Hrvat, Slovenec se klanja kralju Aleksandru. Srečni in nesrečni doživljaji Vladka. Znamenje. Sirota. Iz preteklosti Slovenske krajine, Dimnikar. Kako sadimo sadna drevesa, Meteličnost, Dva sovražnika in Zabavni kotichek.

— **Končni izpiti na zasebnih meščanskih šolah** so zopet dovoljeni. Spraševalni komisiji privatne meščanske šole predstavlja pooblaščenec prosvetnega ministrstva, ki mora biti najmanj kvalificiran meščanskošolski učitelj. Dnevnicu, potne stroške in honorar za predsedovanje mora odposlancu prosvetnega ministrstva izplačati zavod sam.

— **Pogozdovanje in šolska mladina.** Na poziv ministrstva za šume in rude je izdalo prosvetno ministrstvo odlok, v katerem poziva učiteljstvo, naj deluje na to, da se po možnosti osnujejo šolske drevesnice in šolski gaji, da se s tem otroci uče saditi gozdno drevje in spoznavajo korist gozdov ter sporazumno z gozdno upravo pomagajo pri pogozdovanju goličav.

— **Praktičen pouk v kmetijstvu in gospodarstvu.** Ker nimamo v naši državi še šol za gospodarje, je sklenilo prosvetno ministrstvo razmestiti gotovo število mladeničev iz uglednih kmetijskih rodbin pri naprednejših gospodarskih rodbinah v naši državi, a po želji staršev tudi na Češkem in Moravskem. Mladeniči, ki morajo biti najmanj 15 let stari in zdravi, bi ostali na teh mestih po eno leto, da bi se privadili vsemu gospodarskemu delu na večjih kmetijah. Prehrano in stanovanje bi imeli brezplačno, a ponekod tudi nagrado. Veliki župan je že poslal poziv na sreske poglavarje, da obvestijo ljudstvo in sestavijo spiske reflektantov.

— **Opozorilo za člane Učit. Samopomoči.** V zadnjem času so nekateri člani zelo zaostajali s plačili. V l. 1926. je društveni odbor izključil 40 članov, ki so U. S. ostali dolžni 2955 Din. v letu 1927. izključeni člani (16) pa znesek 1572 Din. Društvena uprava prosi vse člane, zlasti prizadete, da upoštevajo § 9. d) društvenih pravil in pa gornji sklep društvenega odbora, ker jim bodo sicer narasli večji, nepotrebni stroški. Podrobneje glej v zadnji številki »Učit. Tovariša« med gospodarskimi vestmi, na kar opozarjamo člane Učit. Samopomoči.

— **Razpis učiteljskih služb v Mariborski oblasti.** Na osnovnih šolah mariborske oblasti so se razpisale stalne službe. Prošnje je treba vložiti pri pristojnem šolskem upravitelju do 25. marca 1927. Najtančnejši razpis je v »Uradnem listu«. — Prosvetni inspektor: Poljanec.

— **Himen.** Poročila sta se v Ljubljani, dne 16. februarja 1927 tovariši Drago Strbenk, učitelj v Brežicah s tov. Anico Gostiša, učiteljico v Crnomlju; Čestitamo!

— **Nepotrebno kolkovanje.** Številni delodajalci in tudi delojemalci kolkujejo svoje vloge na Okrožni urad za zavarovanje delavcev ali na Osrednji urad. To ni potrebno, kajti po § 189. zakona o zavarovanju delavcev so vse vloge oproščene taks vseh vrst.

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

— **Povišice:** V l. grupo II. kategorije: Fran Grudnik, Karel Omerza, Izidor Smole, Rudolf Gašperin, Josipina Vončina, Gudula Dragatin, Ana Jak, Aleksander Nežima, Janko Lešnik. V 2. grupi II. kategorije: Ljudmila Pavlin, Danijela Sircelj-Kališ, Gracijana Koršič, Julij Pojbič, Ciril Mikl, Franja Škof-Kavčič, Marija Cepuder, Nežika Rejec-Zechner.

— **Napredovanja.** V 3. grupo II. kategorije: Jakob Skubic, Edvard Zorko, Ljudevit Komar, Franciška Plehan, Amalija Zajec, Ivica Rupnik, Gabrijela Tominc, Jožica Komel, Ana Murgelj, Marija Zdošek, Marta Jurko, Angela Jarc. V 4. grupi II. kategorije: Josip Vončina, Viktor Rom, Stanislav Kodrič, Zeljko Škalič, Zora Čuk, Klara Baf, Franja Kavšek, Zora Rugelj, Gabrijela Mozečič, Marija Bulovec, Ana Kozjek, Vida Taufer, Matilda Kordiš, Albina Pavlič-Golež, Martin Tratnjek, Ivo Pavlič, Matija Tomažej, Leopold Smeh, Josip Verčkovnik, Elizabeta Kotnik, Štefanija Medic-Lešnik, Milan Kocuvan, Bogumila Roškar, Marija Bežjak, Miroslav Štubel, Franciška Trdinna, Danica Kraševac, Terezija Aleksič, Ema Scheithauer, Uršula Andrejka, Vida Stukelj, Ana Kodella-Salmič, Marija Kastelic, Marica Strašek, Gabrijela Majcen, Kristan Selak, Gizela Polbič-Mayer, Elizabeta Vobovnik, Zvonimira Mursa.

Boj za svobodo in neodvisnost učiteljskega stanu.

— **Kdo pa dela razdor?** V krškem okraju kroži, najbrže po naročilu iz Ljubljane, sledeča značilna okrožnica: Tovariši, tovarišice! Proces razkrajanja UJU (Poverjeništvu Ljubljana) je žalibog tu in ga ni mogoče več ustaviti, še manj pa prikriti. Tudi iz krškega okrajnega učiteljskega društva je že izstopilo mnogo ?? tovarišev. Smatram tovariše za zrele ljudi, ki mislijo s svojo glavo. Zato prosim, da ne smatrate ta dopis za agitacijo. Kdor je pazno zasledoval »deklaracijsko« in »protideklaracijsko« gibanje do danes, si je lahko ustvaril lastno sodbo in to vedel, kje je njegovo mesto. Prosim tovariše in tovarišice, ki so že izstopili iz okrajnega učiteljskega društva, da mi to čimprej javijo. Ustanovili si bomo lastno društvo. S tovariškimi pozdravi. — Št. Jernej, 19. februarja 1927. — Janko Golob l. r., šol. upr. — **Opomba:** Da ne bo zmotne glede izstopivših članov krškega društva moramo pojasniti, da se da onih »mnogo tovarišev« šesteti na prste ene roke in še ostane nekaj prstov.

— **Deklaracija prodira tudi med srbskim učiteljstvom.** Beograjsko poverjeništvu UJU je poslalo koncem januarja vsem okrajnim učiteljskim društvom svojega delokroga okrožnico, v kateri ostro obsoja partizanstvo in slika vse slabe strani in posledice istega v društvih. Ako hočemo imeti res stanovsko združenje, se moramo otrestiti v društvih partizanstva in delovati v društvih le za stanovske interese.

— **Evo golo istine!** »Edinstvo« je v 7. številki priobčilo poročilo, v katerem poroča o ustanovnem običnem zboru učiteljskega društva UJU za srez Radovljice, za kar se gorenjskemu učitelju zahvaljuje mo. Ker ljubimo resnico in nikake polemike, ugotavljamo sledeče:

1. Ustanovni obični zbor se je vršil na željo 63 članov iz sreza Radovljice, ker smo čutili sami to potrebo.

2. Na zborovanju je bilo navzočih 42 članov, 21 opravičenih, kljub temu, da je bilo zborovanje sklicano v kratkem času (v teku štirih dni).

3. Glede pomoči iz meščanske šole Jesenice lahko mirno trdimo, da sta bila samo dva tovariša, in smo mnenja, da je kdo drugi pripeljal tov. (ice) k zborovanju Edinstva!

4. Ker hočemo pravičnosti glede »raznih ozirov«, hočemo osamosvojitve učiteljskega stanu od politike.

5. Nesreča na zborovanju je bila samo ta, da smo manifestirali na zborovanju za delo, ki bo v korist šole in učiteljskemu stanu.

6. Delegati poverjeništvu UJU niso imeli dolgih in velikih govorov, ampak so v kratkih besedah našli fakta, ki bi gotove ljudi zadela v živo!

7. Po zborovanju smo se razšli v trdnem prepričanju, da je za trezno misleče učiteljstvo edina pot v stanovsko organizacijo in ne v organizacijo, ki je pod pokroviteljstvom politične stranke!

8. Da nekateri tovariši (ice) obračajo plaš po političnem vetru, naj bo dopisnik o običnem zboru učiteljskega društva »Edinstvo« brez skrbi, bili smo večeraj taki, smo danes ravno taki in bodemo tudi ostali vedno isti v delu za svoje nazore!

»Edinstvo« želimo in priporočamo več ljubezni, in sicer stanovske, kajti zavedamo se, le takrat ne bo govora o koritih, kadar bo vse jugoslovnsko učiteljstvo združeno stanovsko in ne politično!

Proč s »Cankarjevimi hlapci«

Resnicoljub.

Učiteljski pravnik.

— **§ Poročenim učiteljcem se šteje polna stanarina v penzijo,** tako je odločila centralna komisija za tolmačenje in izvršnje čin. zakona v konkretnem slučaju ge. A. G. P. z' odlokom ministrstva pravde Br. 2416 P. br. 72 od 1. januarja 1927. Dejstvo, da poročena aktivna učiteljica ne prejema polne stanarine, torej nima vpliva na penzijo.

— **§ Terapevtični pripomočki za državne uslužbenke.** Ministrstvo narodnega zdravja je odločilo z odl. br. 57.757 od 22. decembra 1926, da državni uslužbenki na osnovi čl. 112. čin. zak. nimajo v državnih bolnicah razen zdravljenja pravice za brezplačno prejemanje terapevtičnih pripomočkov (očal, protez, pasov za kilo itd.).

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU

vabi

na 5. redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 6. marca 1927 ob (9.) 10. uri v deški meščanski šoli v Mariboru.

Dnevni red: Poročila funkcionarjev upravnega in nadzorstvenega odbora, volitve, določitev članarine, slučajnosti.

— **g Članom Učit. Samopomoči.** V zadnjih dneh februarja 1927 dobite položnice za 133. smrtni slučaj (Janez Kristl, Slovenska Bistrica), to je (s poštnino) 6 Din, zakonski pari 11 Din. Zamudnikom sem prišel k temu znesku že zaostanek od prej. Denar nakažite takoj v prvih dneh! —

Naša društvena zborovanja.

Vabila

— **Učiteljsko društvo za Ptuj** ima dne 5. marca 1927 ob 9. uri v »Mladiki« izvanredni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Dopolnilne volitve. 4. Poročila o strokovnem časopisu (poročata tov. Dora Mervič in Peček Uroš). 5. Slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se vrši eno uro pozneje, to je ob 10. uri občni zbor pri vsakem številu članov. Odbor prosi vse članstvo, da se sigurno udeleži občnega zbora. — Odbor.

— **Krško učiteljsko društvo** bo zborovalo v soboto, dne 12. marca 1927 ob 10. uri v Št. Jerneju. Dnevni red: 1. Pestalozzi. 2. O tovaristvu. Predava tov. Lomšek. 3. Poročilo o seji širjega sosveta. 4. Predlogi in nasveti. 5. Slučajnosti. Udeležba obvezna. — Radi kosila se javite do 8. marca tov. Miri Povhovi v Št. Jerneju. — Odbor.

— **Učiteljsko društvo za ormoški okraj** zboruje v soboto, dne 5. marca 1927 ob pol 11. uri v osnovni šoli v Ormožu s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o seji širjega sosveta UJU dne 2. februarja 1927 v Celju. 4. Slučajnosti. Eno uro pred zborovanjem je pevška vaja. Na polnoštevilno udeležbo vabi — odbor.

— **Celjsko in Savinjsko učiteljsko društvo** bodeta skupno zborovali dne 5. marca v mali dvorani Celjskega doma v Celju. Razven društvenih zadev bo na vzporedno zanimivo predavanje tov. ravnatelja meščanske šole Iva Černeja »O geološki zgradbi celjske kotline«. Po zborovanju skupen obed v Celjskem domu. Tov. Pregelj nam bo oskrbel godbo, tako da se ne bo nikdo dolgočasil. Začetek zborovanja kakor običajno ob 9. uri dopoldne. Pričakujemo, da nikdo ne izostane! — I. Gosak.

Poročila:

— **Litijsko učiteljsko društvo** je imelo svoj občni zbor v Ljubljani, dne 8. januarja 1927 na državnem moškem učiteljskem, izmed 86 članov je bilo navzočih okrog 60, t. j. približno 70%.

Društvena uprava je izplačala dediču za 133. smrtni slučaj posmrtnino v znesku 10.150 Din. — U. S. ima 21. februarja 1927 — 2049 članov.

PLES »GRAFIKE«

ki se bo vršil na pustno soboto v Kazini bo zadovoljil mlade in stare plesalce / Muzika drav. divizije Maske dobrodošle / Vstopnina 15 Din

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Pevski zbor.** Tov. Helena Oranič iz Križ pri Trziču nam je poslala 132 Din kot znesek iz nabiralne pole. Darovali so sledeči zborovi podporniki: Tovarna Glanzmann-Gassner v Trziču 100 Din, g. Franc Svetlič, notar v Trziču 20 Din, tov. Franja Pišek iz Kranja 12 Din. Tov. poverjenica nam sporoča tudi, da pristopi tovarna »Peko« v Trziču kot zborov ustanovnik z zneskom 500 Din.

Iskrena hvala podpornikom in nabiralateljici! Ne razumemo pa nekaterih tovarišev in tovarišic, katerim se zdi letni znesek 12 Din podpornice za zbor, ogromno breme. Dajte mesto 1 Din napitnine, samo 50 p. pokadite mesto 300 cigaret mesečno samo 296 in podprli nas bodete. Zbor bo lahko ustrezal vsem težkim nalogam in posnel vaše ime v svet. Uspeh in razmah zbora leži le na tebi — slovensko učiteljstvo. Zbor ti hoče nastlati rož na pot — ne meči mu zato sedaj — kamenja!... Delujmo v prvi vrsti zase. Pevski zbor je poklican v prvi vrsti, da proslavi ime slovenskega učiteljstva. Naj zato vsak učitelj(ica) smatra ta zbor za svojo last, čast in tudi za malo — breme.

Učiteljska društva sledite laškemu, ljubljanskemu mariborsko-okoliškemu, novomeškemu. Vsako društvo mora postati ustanovnik zbora in vsak član društva podpornik z dinarjem mesečno. To zahteva vaša čast, to je dolžnost zavednega tovaristva! Kdo bo potem kluboval zboru, kdo ga ovrval pri njegovem poletu navzgor?! Š koncerti pričemo v maju t. l. — Odbor.

— **pev. Apeliramo na tovariše** po večjih centrih v Sloveniji, ki bi bili voljni organizirati zborov nastop v svojem kraju, da nam sporoče svoje načrte in čas za koncert. Ni naš cilj, da mogoče nabereмо v svojo blagajno večje vsote, temveč da nudimo članom zbora vsaj vožnjo in prehrano za nastop. Ako je na razpolago dvosrana za 50—60 pevcev in tolika agitacija, da se ta napolni in nas pusti brez denarnega bremena — smo zadovoljni! Pokazali bodete lahko: »Vidite, to smo mi!«

Odbor.

Predsednik uvodoma pozdravi vse navzoče, posebno pa tov. pov. Skulja, Dimnikar in Ribičiča.

Tajnik poda kronološko zaokroženo poročilo o vseh važnejših dogodkih in izpremembah v društvu.

Blagajnik je podal prav zadovoljivo poročilo. Prigospodaril je v dobi 6 let lep prihranek. Iz tega se nakaže za Učiteljski konvikt 2000 Din, za siromašne učiteljske konvikte 1000 Din, in sicer za gojence 500 Din, za gojenke pa tudi 500 Din. — Preglednika računov sta našla vse v najlepšem redu in predlagata absolutorij. Predsednik se nato blagajniku zahvali za njegovo vestno in požrtvovalno delovanje v prid in prospah društva. Navzoči mu ob sklepu pritrjujejo z živahnimi aplavzom.

Predsednik je izrazil željo, da se za višnjegorski sodni okraj ustanovi posebni krožek, odnosno samostojni odsek tega društva. Člane poziva, da čimprej vrnejo izpolnjene pristopne izjave, ki so jih prejeli na zborovanju. Tako zahtevata disciplina in red!

Odbor je tale: Samec Fran, Kovačič Maks, Rostohar Drago, Pelko Matija, Kalin Marija, Poljanec Zinka, Vrščaj Zinka, Jevnikar Lovro, Vrbič Matilda (pozneje odpovedala), Urbanc Katja. — Prihodnje zborovanje se vrši zopet v Ljubljani, in sicer v prvi polovici meseca marca t. l. P.

+ **Učiteljsko društvo za Ljubljano — okolico,** v katerem je včlanjenih 230 članov in članic, je imelo svoj občni zbor dne 15. januarja 1927 v »Mestnem domu« v Ljubljani.

Tov. predsednik otvori zborovanje ob 9. uri. Uvodoma naglašja boj, ki je bil v tekočem letu med člani za novo smer stanovske politike. Končna zmaga je padla v naročje nove smeri, ker je bil boj za njo pošten in odkrit, Povdarja, da je bilo tištim, ki so delovali proti novi smeri, narodno in državno edinstvo le pretveza, da bi pridobili učiteljstvo na svojo stran. Dalje izvaja, da naše delo še ni končano. Ne smemo se ustaviti ob Sotli. Iti moramo preko nje v ostale pokrajine naše države. Jasni se že med hrvaškimi in srbskim učiteljstvom in ni daleč čas, ko si bo naša nova smer izvojevala zmago v slehernem sreskem društvu. Omenja vstop 30 okrajnih društev v enotno fronto državnega uradništva v Sloveniji ter kliče tovarišem in tovarišicam: »Naprej do začrtani poti v medsebojnem tovaristvu do končne zmage!«

Tajnik tov. J. Golč prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se vzame v ved